

Šľachtiteľský program oviec plemena kerry hill

Úvod šľachtiteľského programu:

Tento šľachtiteľský program je vypracovaný s ohľadom na Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/1012 o zootecnických a genealogických podmienkach na plemenitbu čistokrvných plemenných zvierat, hybridných plemenných ošípaných a ich zárodočných produktov a na obchodovanie s nimi a ich vstup do Únie a ktorým sa mení Nariadenie (EÚ) č. 652/2014, smernice Rady 89/608/EHS a 90/425/EHS a zrušujú určité akty v oblasti plemenitby zvierat („nariadenie o plemenitbe zvierat“).

Šľachtenie plemena kerry hill vychádza zo Zákona č. 194/1998 Z. z. o šľachtení a plemenitbe hospodárskych zvierat a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o šľachtení a plemenitbe“) a Smernice Rady 89/361/EHS týkajúcej sa čistokrvných chovných oviec a kôz. Napĺňanie šľachtiteľského programu sa vykonáva v súlade so Zákonom č. 39/2007 Z. z. o veterinárnej starostlivosti v znení neskorších predpisov, Vyhláškou Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky č. 18/2012 Z. z. ktorou sa ustanovujú podrobnosti o identifikácii a registrácii oviec a kôz v znení vyhlášky č. 49/2015 Z. z., Vyhláškou Ministerstva pôdohospodárstva Slovenskej republiky č. 18/2001 Z. z. o vykonávaní kontroly úžitkovosti, kontroly dedičnosti a testovania úžitkových vlastností, kontroly zdravia, kontroly dedičnosti a testovania zdravia, hodnotenia zovňajšku hospodárskych zvierat, o založení a vedení plemennej knihy, založení a vedení plemenného registra, vedení predpísanej evidencie a o overovaní pôvodu hospodárskych zvierat, Rozhodnutím Komisie 90/254/EHS, ktorým sa stanovujú kritéria pre schvaľovanie organizácií a združení chovateľov, ktoré zakladajú alebo vedú plemenné knihy pre čistokrvné plemenné ovce a kozy, Rozhodnutím Komisie 90/255/EHS, ktorým sa stanovujú kritéria pre zápis čistokrvných plemenných oviec a kôz do plemenných kníh; Rozhodnutím Komisie 90/256/EHS, ktorým sa stanovujú metódy pre monitorovanie úžitkovosti a posudzovanie genetickej hodnoty čistokrvných plemenných oviec a kôz, Rozhodnutím Komisie 90/257/EHS, ktorým sa stanovujú kritéria schvaľovania čistokrvných plemenných oviec a kôz a používania ich spermy, vajíčok a embryí na plemenárske účely, Rozhodnutím Komisie 90/258/EHS stanovujúcim zootecnické certifikáty o pôvode čistokrvných plemenných oviec a kôz, ich spermy, vaječných buniek a embryí. Napĺňanie tohto šľachtiteľského programu sa musí vykonávať v súlade so štatútom plemenných kníh pre ovce chované na Slovensku. Tento šľachtiteľský program vychádza aj z dlhodobu stanovenými zásadami v predchádzajúcich štatútoch plemennej knihy pri šľachtení daného plemena na území Slovenskej republiky.

Napĺňanie a dodržiavanie tohto šľachtiteľského programu zaisťuje Zväz chovateľov oviec a kôz na Slovensku – družstvo, ako chovateľská organizácia nesúca šľachtiteľský program podľa Nariadenia EPaR č. 2016/1012 a ako uznaná chovateľská organizácia podľa zákona č. 194/1998 o šľachtení a plemenitbe poverená Ministerstvom pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky vedením plemennej knihy.

Šľachtiteľský program je sústava šľachtiteľských opatrení vedúcich k zmeneniu tých vlastností a znakov hospodárskych zvierat, ktoré rozhodujú o plnení cieľa chovu. Pri zachovaní zdravia a ekonomiky chovu. Na naplnenie šľachtiteľského programu sa stanovuje chovný cieľ.

Cieľom tohto šľachtiteľského programu je zvyšovanie genetickej hodnoty a úžitkovosti jedincov daného plemena na území Slovenskej republiky tak, aby mal nadväzovať na šľachtiteľské programy a chovné ciele v krajine pôvodu plemena a v ostatných krajinách Európskej únie. Tento šľachtiteľský program sa vzťahuje na územie Slovenskej republiky.

Charakteristika plemena

Krátkovlnné, polojemnovlnové plemeno oviec, kombinovaného úžitkového typu, tvoriace prechod medzi nížinnými a horskými plemenami s dobrou mliečnosťou a mäsovou úžitkovosťou. Plemeno Kerry hill bolo vyšľachtené v oblasti anglicko – waleských hraníc a odvodzuje svoj názov od obce Kerry v blízkosti mesta Newtown. Prvé záznamy o tomto plemene oviec sú z roku 1809 a prvá plemenná kniha bola založená v roku 1899 a bolo do nej zapísaných 26 oviec.

Kerry hill je veľmi živá, pohyblivá a nenáročná ovca. Má stredný až väčší telesný rámec, veľmi vyrovnanú telesnú stavbu, s pevnými končatinami a postojom končatín, s čiernymi paznechtami. Bahnice aj barany pôsobia statným dojmom. Uši majú malé, čierne a vzpriamené. Na hlave, okolo očí a mulca majú ostro ohraničené čierne znaky a tiež majú čierne znaky aj na končatinách. Barany aj bahnice sú bezrohé. Vlna je biela, polojemná, sortimentu BC, C, veľmi hustá a vyrovnaná. Hlava je stredne dlhá, klinovitého tvaru, neovlnená. Chrbát je rovný a široký, hrudník je dlhý a hlboký, trup, aj končatiny sú dobre osvalené. Chvost je rovný, siahajúci približne po päťový kĺb. Plemenné barany pri krížení s inými plemenami prenášajú na potomstvo znaky tohto plemena. Jahničky sú ranné a je možné ich pripúšťať v 9. – 10. mesiaci v hmotnosti približne 45 kg. Bahnice majú ľahké pôrody a silný materský inštinkt. Jahňatá sa vyznačujú dobrou intenzitou rastu a kvalitou mäsa. Tomuto plemenu vyhovuje oplôtkový pastevný systém chovu.

V súčasnosti sú vedené plemenné knihy tohto plemena vo Veľkej Británii a Holandsku, kde je toto plemeno najviac rozšírené. V podmienkach Slovenska bol zatiaľ založený iba prvý chov tohto plemena.

Toto plemeno môžeme zaradiť medzi perspektívne, či už z hľadiska jeho rozšírenia v rámci čistokrvnej plemenitby, alebo pri jeho použití na úžitkové kríženie s ostatnými plemenami.

Úžitkové vlastnosti

Živá hmotnosť dospelých bahníc je 55 – 65 kg, pri baranoch 70 – 80 kg, avšak pri dobrých chovateľských podmienkach môže byť táto hmotnosť výrazne vyššia. Plodnosť na obahnenú ovcu sa pohybuje okolo 180 %. Priemerný denný prírastok jahniat je 250 – 300 gramov. Ročná dĺžka vlny sortimentu BC, C (27 – 31 μ m) je 10 – 12 cm. Priemerná ročná striž vlny bahníc je 2,75 kg a baranov 4,5 kg pri výťažnosti 55 – 60 %. Vlna z oviec tohto plemena je vo Veľkej Británii považovaná za jednu z najkvalitnejších.

Postup šľachtenia plemena

Šľachtiteľský program v chove mäsových plemien na Slovensku a tak isto aj v chove plemena kerry hill je zameraný na zlepšenie ukazovateľov úžitkovosti. Základnou formou šľachtenia je čistokrvná plemenitba so zámerom zlepšiť produkciu mäsa. Šľachtenie je založené na výbere najlepších jedincov do pozície rodičov ďalšej generácie. Základom šľachtiteľskej práce pre správne vytypovanie najlepších zvierat bude aj naďalej kontrola úžitkovosti KÚOaK. Získané dáta sa okrem selekcie zvierat môžu používať aj na odhad plemenných hodnôt úžitkových parametrov vhodnými štatistickými metódami podľa metodiky schválenej Šľachtiteľskou radou. V chovoch sa môže využívať aj genomické hodnotenie plemenných zvierat. Uplatňovanie konkrétnych metód selekcie v rámci šľachtenia jednotlivých plemien oviec a kôz určí Šľachtiteľská rada oviec a kôz svojim uznesením.

Kontrola úžitkovosti bude sledovať hlavne informácie o plodnosti bahnic, intenzite rastu a osvalení. Do sledovania môžu byť zaradené aj niektoré objektívne ukazovatele zmasilosti (plocha MLT, hrúbka podkožného tuku).

Kontrolu úžitkovosti oviec a kôz vykonáva Zväz chovateľov oviec a kôz na základe nariadenia EPaR 2016/1012 a poverenia Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR, alebo ním poverená tretia strana. Výkon KÚOaK sa riadi metodikou schválenou orgánmi ZCHOK na to oprávnenými.

Keďže sa jedná o málo početnú populáciu, ktorá sa na Slovensku chová len krátke časové obdobie je potrebné rátať s nákupom plemenníkov zo špičkových chovov v EÚ.

Plemenná kniha oviec sa riadi osobitným štatútom vypracovaným v súlade s platnou legislatívou a schválením orgánmi ZCHOK na to oprávnenými .

Geografické vymedzenie

Tento šľachtiteľský program je uplatňovaný výhradne na území Slovenskej republiky.

Plemenný štandard a chovný cieľ oviec plemena kerry hill chovaného v SR

Ukazovateľ		kerry hill
Základná charakteristika	<i>Plemenný štandard</i>	<ul style="list-style-type: none">Kombinované plemeno s mäsovou úžitkovosťou vhodné do extenzívnych podmienok pre oplôtkový systém chovuObe pohlavia sú bezrohéCharakteristické čierne sfarbenie uší a na hlave v okolí mulca, očí a na končatinách, vlna je biela
Úžitkové zameranie	<i>Plemenný štandard</i>	Kombinované plemeno s mäsovou úžitkovosťou s charakteristickými exteriérovými znakmi
	Chovný cieľ	Upevnenie charakteristických exteriérových znakov
Hmotnosť bahnic	<i>Plemenný štandard</i>	55 - 65 kg
	Chovný cieľ	55 - 65 kg

Hmotnosť plemenných baranov	<i>Plemenný štandard</i>	70 – 80 kg
	Chovný cieľ	70 – 80 kg
*Hmotnosť jariek	<i>Plemenný štandard</i>	45 kg
**Hmotnosť aukčných baranov	<i>Plemenný štandard</i>	65 kg
	Chovný cieľ	70 kg
PDP jahniat do odstavu – jahničky	<i>Plemenný štandard</i>	0,250 kg
	Chovný cieľ	0,280 kg
PDP jahniat do odstavu –baránky	<i>Plemenný štandard</i>	0,280 kg
	Chovný cieľ	0,300 kg
Jemnosť vlny	<i>Plemenný štandard</i>	27 – 31 µm, sortiment BC, C
Plodnosť na obahnenú ovcu	<i>Plemenný štandard</i>	170 %
	Chovný cieľ	180 %

* hmotnosť jahničiek do 1 roka musí byť minimálne 2/3 živej hmotnosti bahníc

** uvádzaná hmotnosť sa týka baranov vo veku nad 1 rok, do 1 roku musí mať baran minimálne 2/3 živej hmotnosti aukčného barana